

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

Gerard Wijnsma
telefoon 038 499 71 86
g.wijnsma@overijssel.nl
Zaaknummer 5312556

Stichting Wetland Wonen Groep
De heer R. Kleinjan
Postbus 18
8325 ZG VOLLENHOVE

Datum	Kenmerk	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
08.07.2019	2019/0180813	3	26 maart 2019	

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming – onderdeel soorten

Geachte heer Kleinjan,

U heeft namens Stichting Wetland Wonen een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 26 maart 2019² ontvangen. De aanvraag is in verband met de ingrijpende renovatie van seniorenwoningen aan de Beatrixstraat 18, 20, 22 en 24 te Blokzijl. In deze brief geven wij onze beslissing weer.

Besluit

Wij verlenen u een ontheffing³ van verbodsbepalingen voor een soort van de Vogelrichtlijn. In het bijzonder gaat het om het verbod om nesten en rustplaatsen van de huismus opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten van huismus weg te nemen⁴.

Deze ontheffing heeft uitsluitend betrekking op de huismus, in verband met de renovatie van woningen voor de locatie Beatrixstraat 18, 20, 22 en 24 te Blokzijl.

De volgende stukken van de aanvraag maken onderdeel uit van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften:

- Bureau Schenkeveld, 26 maart 2019. Activiteitenplan bij de renovatie van 4 woningen van kavel 12111 in Blokzijl.

Deze ontheffing is geldig vanaf 1 januari 2020 tot en met 23 december 2020.

Let op

Vanwege de omstandigheden en het uitgevoerde onderzoek wijzen wij u erop dat er een risico bestaat dat er ook ontheffing nodig is voor andere soorten, waarvoor u geen ontheffing hebt aangevraagd. Indien andere soorten aangetroffen worden gedurende of voorafgaand aan de werkzaamheden moet u de werkzaamheden staken of opschorten en alsnog een ontheffing aanvragen voor deze soorten.

¹ In het kader van art. 3.3, eerste lid

² EDO-kenmerk 2019/0092891

³ Op basis van art. 3.3, eerste lid

⁴ Art. 3.1, tweede lid

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

Leges

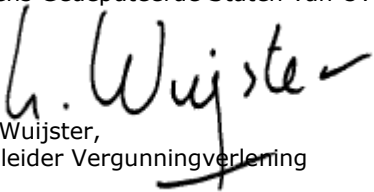
U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges verschuldigd⁵. De verschuldigde leges voor dit besluit bedragen € 2.948,00.

Voor betaling van dit bedrag ontvangt u een factuur. Op deze factuur staat tevens vermeld hoe u eventueel bezwaar kunt aantekenen tegen de hoogte van het legesbedrag en de gehanteerde grondslagen.

Vragen

Heeft u vragen? Belt u dan met Gerard Wijnsma, te bereiken tijdens kantooruren op nummer 038 499 71 86. Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer Z-HZ_WNB-2019-001452 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,


Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Bijlagen:

Bijlage 1	Voorschriften
Bijlage 2	Overwegingen bij het besluit

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Steenwijkerland;
- Bureau voor natuur en landschap Schenkeveld, Culemborg.

⁵ Belastingverordening Overijssel

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken, als u belanghebbende bent.

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat op onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, Team Juridische zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Met een faxbericht. Het faxnummer van het team Juridische Zaken is: 038 – 425 48 02.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 – 361 55 55.

BIJLAGE 1 - VOORSCHRIFTEN

Moet u volgens voorschriften iets melden of contact opnemen met het bevoegd gezag? Geeft u dan altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit. Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek bestemd is. Het Overijssel Loket is bereikbaar via de telefoon onder nummer 038 499 88 99 of via het e-mailadres meldpunt@overijssel.nl.

Neem ook contact met ons op als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Afhankelijk van de situatie kan een wijziging van de ontheffing nodig zijn of moeten extra maatregelen worden genomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. Als u het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan moet u dit ter goedkeuring voorleggen aan de provincie. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem voor overleg contact op met ons meldpunt.
2. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts) personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
3. Minimaal een week voor aanvang van de werkzaamheden dient u de datum van de start te melden bij het meldpunt. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief een telefoonnummer;
 - de naam van de begeleidende ecologische deskundige⁶, inclusief een telefoonnummer;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;
 - het kenmerk van deze beschikking (2019/0180813).

Soortspecifiek

Huismus

4. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare voortplantingsperiode van de huismus. De voortplantingsperiode van de huismus loopt van maart tot en met augustus. Aaneengesloten vorstperiodes van minimaal drie dagen (met overdag temperaturen lager dan 0 graden Celsius) in de periode december tot en met februari vormen ook kwetsbare periodes. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan de voortplantingsperiode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een ecologische deskundige op het gebied van

⁶ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologische deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

de huismus. Afwijkingen van bovenstaande perioden dienen onderbouwd te worden aangetekend in het logboek.

5. Als tijdelijke mitigatie zullen nestkasten voor de huismus worden opgehangen die voorzien in tenminste vier nestplaatsen (in de aanvraag wordt zes genoemd). Hiervoor gelden de volgende voorwaarden:
 - Plaatsing ten minste drie maanden voor de aanvang van de werkzaamheden (waaronder ook wordt verstaan het ongeschikt maken van de nestplaatsen) (inclusief ongeschikt maken);
 - Aantoonbaar geschikt type en afmetingen kast (volgens kennisdocument huismus);
 - De huismuskasten worden geclusterd opgehangen. Hierbij wordt ervoor gezorgd dat de huismuskasten met de openingen minimaal 50 centimeter uit elkaar liggen of dat de nestingang niet zichtbaar is voor de huismus die in de andere nestingang zit;
 - De huismuskasten worden op minimaal 3 meter hoogte geplaatst;
 - De kasten worden op een voor de huismus geschikte wijze en plek opgehangen. Dit betreft een noord of oost expositie of een ligging in de schaduw van bijvoorbeeld een dakgoot. De kast wordt bij voorkeur op een hoek of langs de kopse kant van een gebouw aangebracht;
 - In de directe omgeving van de huismuskast dient continu voldoende dekking aanwezig te zijn (minimaal 3 à 4 meter hoog opgaand groen), en er dient altijd (binnen 100 à 200 meter, bij voorkeur binnen 50 meter) voldoende geschikt voedsel en potentiële slaapplekken beschikbaar te zijn;
 - De kasten moeten bij voorkeur binnen 100 á 200 meter van de huidige nesten opgehangen worden, bij uitzondering tot 500 meter, maar buiten de invloed van de werkzaamheden;
 - De kasten worden opgehangen onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus. De locaties worden in het veld bepaald;
 - De locaties van de kasten, de datum van plaatsing en de wijze waarop aan bovenstaande voorwaarden wordt voldaan moeten in het logboek worden opgenomen.
6. Minimaal drie tot vijf dagen voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden moeten de nesten en rustplaatsen van de huismus ongeschikt gemaakt worden. Het ongeschikt maken mag niet in de voortplantingsperiode of andere gevoelige perioden uitgevoerd worden. Voorafgaand aan het ongeschikt maken is een controle op het gebruik noodzakelijk door een ecologisch deskundige. Het ongeschikt maken van de nesten en rustplaatsen van de huismus moet plaatsvinden door het afdichten van de toegangswegen. U geeft aan daarvoor vogelschroot te gebruiken. Dit is mogelijk mits het afdichten zorgvuldig plaatsvindt zodat geen openingen overblijven. De werkzaamheden worden tezamen met de ecologisch deskundige beslist, uitgevoerd en gecontroleerd op hun effectiviteit. In het logboek moet beschreven worden wanneer en op welke wijze dit is gebeurd.
7. In de gerenoveerde panden plaats u tijdens de renovatie vogelvides over de gehele dakrand aan voor- en achterzijde. In het logboek moet beschreven worden wanneer en op welke wijze dit is gebeurd.

Overige zaken

8. U moet een ecologisch logboek (laten) bijhouden, bijvoorbeeld door de ecologisch deskundige. Uit dit logboek moet aantoonbaar blijken hoe en waarom uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat dan onder andere om het bijhouden van data van uitvoeren in relatie tot weersomstandigheden, rapportage controles en afweging voor locaties van de tijdelijke verblijfplaatsen, permanente verblijfplaatsen, wijze van ongeschikt maken, en oplossingen bij onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek dient aanwezig te zijn op de werklocatie.

BIJLAGE 2 - Overwegingen bij het besluit

Het besluit bestaat uit de ontheffing en voorschriften. In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluiten de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	WEERGAVE VAN DE FEITEN	8
A1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	8
A1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	8
A1.2	Doelstelling van het project	8
A1.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	8
A1.4	Periode	8
A1.5	Onderliggende documenten	9
A1.6	Aanvullende gegevens	9
A2	Bevoegdheid	9
A2.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	9
A3	Procedure	9
A3.1	Overeenstemming andere provincie	9
A3.2	Adviesverzoek aan gemeente	9
A3.3	Relevante overige besluiten	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
A4	Toetsingskader soorten	9
A4.1	Wettelijke regels	9
A4.2	Provinciaal beleid	10
A4.2.1	Omgevingsverordening, hoofdstuk 7 Natuur	10
A4.2.2	Beleidsregel Natuur Overijssel 2017	10
A4.2.3	Jaarrond beschermde vogelnesten	10
B	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	11
B1	Inhoudelijke beoordeling	11
B1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	11
B1.1.1	Beschrijving onderzoeksmethoden en resultaat	11
B1.1.2	Beoordeling uitgevoerd onderzoek	11
B1.2	Invloed van het project op betrokken soorten	12
B1.2.1	Effectbeoordeling in de aanvraag	12
B1.2.2	Toetsing van de effectbeoordeling	13
B1.3	Alternatieven voor realisatie van het project / de activiteiten	13
B1.3.1	Alternatievenafweging in de aanvraag	13
B1.3.2	Toetsing van de alternatievenafweging	14
B1.4	Wettelijk belang van het project	14
B1.4.1	Motivatie wettelijk belang in de aanvraag	14
B1.4.2	Toetsing aan wettelijk belang	14
B1.5	Beoordeling staat van instandhouding	14

B1.6	Toetsing aan overige vereisten	14
B1.7	Eindconclusie toetsing	14
B1.8	Zorgplicht blijft altijd gelden.....	15
C	Slotconclusie	15

A WEERGAVE VAN DE FEITEN

A1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

A1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Wetland Wonen wil in 2020 kavel 12111 renoveren, bestaande uit vier nultreden-woningen te Blokzijl. Deze woningen liggen aan de Beatrixstraat 18-24 (even nummers). De betreffende woningen zijn in 1976 gebouwd.



De vier woningen staan in één blok aan de Beatrixstraat met alleen een benedenverdieping en een kap. De woningen liggen in het noordoostelijk deel van Blokzijl. Het dak is bedekt met zwarte betonnen pannen. Deze liggen tamelijk scheef. Er zit geen vogelschroot onder de voorste pannenrij. De kantpannen zijn voorzien van een lijst. De rechthoekige zinken goot ligt in een grote trespa bak. Er zijn geen gemetselde schoorstenen, alleen kunststof afvoerkanalen. De voor- en achtergevel bestaan uit glas en plaatwerk. De gemetselde zijgevels hebben geen open stootvoegen. De spouw is mogelijk wel via de kantpannen toegankelijk. Deze ruimte is wel nauw. Alleen op nummer 18 is een dakraam aan de voorzijde aanwezig.

De werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens de renovatie kunnen voor aanwezige fauna ingrijpend zijn. De voor- en achtergevels, de dakpannen en het dakbeschot worden vervangen. De inbouw wordt gerenoveerd. De gevels, daken en vloeren worden geïsoleerd.

De werkzaamheden worden in 2020 uitgevoerd. Er is nog geen gedetailleerde werkplanning.

A1.2 Doelstelling van het project

Het doel is de woningen te renoveren. De woningen hebben groot onderhoud nodig om deze weer geschikt te maken voor bewoning met een goed leefklimaat.

A1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor de huismus van het verbod om nesten en rustplaatsen opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten weg te nemen⁷.

A1.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 januari 2020 tot en met 23 december 2020.

⁷ Art. 3.1, tweede lid

A1.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Bureau Schenkeveld, 25 oktober 2017. Broedvogels en vleermuizen renovatieprojecten Wetland 2019;
- Bureau Schenkeveld, 23 november 2018. Broedvogel- en vleermuisonderzoek Wetland wonen renovatie;
- Bureau Schenkeveld, 26 maart 2019. Activiteitenplan bij de renovatie van 4 woningen van kavel 12111 in Blokzijl;
- Brief aanvullende gegevens, 15 mei 2019;
- Gedateerde en ondertekende machtiging.

A1.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 26 maart 2019 ontvangen. Op 18 april 2019 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens hebben wij op 29 mei 2019⁸ ontvangen.

A2 Bevoegdheid

A2.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁹. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen hebben voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

A3 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

A3.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

A3.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van gemeente Steenwijkerland gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

A4 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A4.1 Wettelijke regels

⁸ Ons kenmerk 2019/0171471.

⁹ Besluit natuurbescherming, art. 1.3, eerste lid.

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming¹⁰ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹¹ zijn voor de toetsing relevant.

A4.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7).

A4.2.1 Omgevingsverordening, hoofdstuk 7 Natuur

Met de Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hierna: Omgevingsverordening) hebben wij een nadere invulling gegeven aan enkele wettelijke regels. In deze verordening zijn een aantal nationaal beschermd diersoorten vrijgesteld van de verbodsbepalingen. Het gaat om soorten die algemeen voorkomen. De betreffende soorten zijn opgenomen in bijlage 9a bij artikel 7.4.1 van de Omgevingsverordening. De populaties van deze soorten verkeren in een gunstige staat van instandhouding. Deze vrijstellingen zijn aanvullend aan de vrijstellingen via de gedragscodes.

Voor de soorten in de eerder genoemde bijlage geldt een vrijstelling voor het opzettelijk doden of vangen. Dit geldt alleen als dit nodig is in het belang, zoals dit is weergegeven per soort in bijlage 9a bij artikel 7.4.1 van de Omgevingsverordening. Voor deze soorten is het ook toegestaan om de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen, als aan onderstaande voorwaarden zijn voldaan.

Voorwaarden

- De vrijstelling voor de handeling is niet geregeld in een door de minister goedgekeurde gedragscode.
- Er zijn geen andere bevredigende oplossingen om de doelstellingen van de handelingen te bereiken.
- De algemene zorgplicht is in acht genomen. Dat wil zeggen dat het opzettelijk vangen en doden van dieren zoveel mogelijk is voorkomen.

A4.2.2 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

In onze beleidsregel¹² is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹³ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

A4.2.3 Jaarrond beschermde vogelnesten

Het beleid van het ministerie van Economische Zaken voor jaarrond beschermde nesten heeft Gedeputeerde Staten van Overijssel onverkort overgenomen.

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling¹⁴ vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Tijdens het broedseizoen zijn de verbodsbepalingen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels.

¹⁰ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹¹ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

¹² Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹³ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>.

¹⁴ Art 3.1, eerste, tweede, derde en vierde lid van de Wnb

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

Nesten van de huismus zijn jaarrond beschermd. Voor deze soort geldt dat de specifieke voorwaarden voor de nestplek niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het ecologisch functionele leefgebied van deze soorten genieten daarom ook buiten het broedseizoen bescherming. Op basis daarvan is bij het verwijderen van (oude) nesten van deze soort altijd een ontheffing nodig. Zonder ontheffing is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

B TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

B1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument soorten¹⁵ (voorheen de soortenstandaard) van de huismus bij onze toetsing.

B1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

B1.1.1 Beschrijving onderzoeksmethoden en resultaat

Het onderzoek is uitgevoerd door middel van een quickscan en een nader onderzoek naar enkele gebouwbewonende soorten. Tijdens een veldbezoek is het plangebied onderzocht en is aandacht besteed aan beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming. Uit de quickscan bleek dat aanvullend onderzoek naar vleermuizen, gierzwaluw en huismus noodzakelijk was.

Het nader onderzoek naar de huismus is uitgevoerd door twee gerichte veldbezoeken. In onderstaande tabel zijn de onderzoeksmomenten opgenomen. De onderzoeken zijn verdeeld over verschillende locaties (die niet allemaal in de aanvraag betrokken zijn).

Soortgroep	Datum	Tijdstip	Weersomstandigheden	Personen
Huisumus *	18 april 2018	7-12.00	20°C, 3 Bft, geen neerslag	1
Huisumus *	13 mei 2018	7-12.00	20°C, 2 Bft, geen neerslag	1
Gierzwaluw en vleermuizen *	6 juni 2018	21-24.00	25°C, 2 Bft, geen neerslag	2
Gierzwaluw en vleermuizen *	27 juni 2018	4.00-6.00	18°C, 3 Bft, geen neerslag	2
Gierzwaluw en vleermuizen *	28 juni 2018	4.00-6.00	18°C, 2 Bft, geen neerslag	2
Gierzwaluw en vleermuizen *	4 juli 2018	21-24.00	23°C, 3 Bft, geen neerslag	2
Gierzwaluw en vleermuizen *	11 juli 2018	20-24.00	17°C, 3 Bft, geen neerslag	2
Vleermuizen *	16 augustus 2018	21-24.00	19°C, 2 Bft, geen neerslag	2
Vleermuizen *	4 oktober 2018	20-23.00	15°C, 1 Bft, geen neerslag	2

Tijdens het onderzoek zijn twee nestplaatsen van huismus onder het dak van Beatrixstraat 18 aangetroffen. Verblijfplaatsen van de andere onderzochte soorten zijn niet aangetroffen.

B1.1.2 Beoordeling uitgevoerd onderzoek

¹⁵ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>.

Volgens de aanvrager is het onderzoek uitgevoerd volgens de kennisdocumenten en het vleermuisprotocol 2017. Het onderzoek naar huismus is volgens de beschrijving van het kennisdocument uitgevoerd en onder gunstige omstandigheden. De gehele ochtend is in beginsel een goed moment voor waarnemingen. Tijdens het onderzoek zijn ook verblijfplaatsen van huismus aangetroffen. Het onderzoek naar de huismus is voldoende om verblijfplaatsen vast te kunnen stellen.

U heeft geen ontheffing aangevraagd voor gierzwaluw en vleermuizen. Over het uitgevoerde onderzoek merken wij het volgende op. U hebt in de aanvulling aangegeven dat het onderzoek is gericht op de plaatsen waar u gezien de quickscan en een eerste bezoek verblijfplaatsen van gierzwaluwen of vleermuizen verwacht. Boven het woonblok waren geen gierende gierzwaluwen waargenomen, maar wel boven omliggende rijtjeshuizen.

Het onderzoek naar gierzwaluwen is niet volgens het kennisdocument uitgevoerd. Het Kennisdocument vraagt 3 bezoeken van 2 uur voor zonsondergang tot zonsondergang met tussenruimte van minimaal 10 dagen, waarvan 1 in de periode tussen 20 juni en 7 juli. Uit het rapport blijkt het volgende. Bij het nader onderzoek zijn 5 bezoeken uitgevoerd. Er zijn bezoeken met minder dan 10 dagen tussenruimte waardoor deze niet als afzonderlijke bezoeken kunnen worden geteld, en er zijn 2 bezoeken in de ochtend uitgevoerd (tot 45 minuten na zonsopkomst). Daarnaast zijn de rondes afgebroken. Doordat dezelfde waarnemers op meerdere locaties actief moesten zijn, is het niet mogelijk geweest de rondes te voltooien. U hebt niet onderbouwd waarom het onderzoek ondanks deze afwijkingen voldoende is geweest.

Het onderzoek naar vleermuizen is in beginsel onder gunstige omstandigheden uitgevoerd. De inzet van 2 personen geeft voor deze locatie voldoende overzicht. Volgens het vleermuisprotocol worden rondes van 2 uur uitgevoerd vanaf zonsondergang of vanaf 2 uur voor zonsopkomst. In dit onderzoek zijn de rondes niet volgens het protocol uitgevoerd doordat de in de tabel opgenomen tijdstippen betrekking hebben op onderzoek op meerdere locaties (waaronder de locatie uit de aanvraag). Doordat meerdere locaties op één avond zijn onderzocht heeft het onderzoek ook deels op ongunstige tijdstippen plaatsgevonden. Doordat dezelfde waarnemers op meerdere locaties actief moesten zijn, is het niet mogelijk geweest de rondes te voltooien. De totale tijdsbesteding is minder dan de inzet die daarvoor nodig zou zijn op basis van het vleermuisprotocol. De inzet van de onderzoekers op de locatie is daarom onvoldoende geweest.

Conclusie onderzoek niet aangevraagde soorten

Wij zijn daarom van oordeel dat de onderzoeken naar gierzwaluw en vleermuizen onvoldoende zijn om de aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen te kunnen bepalen. U hebt voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd. Wij wijzen u erop dat het vanwege het onvolledig uitgevoerde onderzoek niet is uitgesloten dat er alsnog verblijfplaatsen van vleermuizen en/of gierzwaluw worden aangetast. Indien hiervan sprake blijkt te zijn, dan kunnen de werkzaamheden niet worden voortgezet zonder ontheffing. Wij raden aan alsnog aanvullende onderzoeken volgens de daarvoor geldende kennisdocumenten en protocollen uit te laten voeren en indien noodzakelijk ontheffing aan te vragen. Als initiatiefnemer bent u hiervoor zelf verantwoordelijk.

B1.2 Invloed van het project op betrokken soorten

B1.2.1 Effectbeoordeling in de aanvraag

Door de werkzaamheden worden twee nesten van de huismus aangetast. U hebt nog geen planning aangegeven van de uitvoering van de renovatie. Voorafgaand aan de werkzaamheden worden de nestplaatsen ontoegankelijk gemaakt door deze af te sluiten met vogelkammen van Ubbink.

Voorafgaand aan de uitvoering van de renovatie wordt tijdelijke nestgelegenheid aangeboden door het plaatsen van nestkasten. U geeft aan voor 1 december 2019 twee nestkasten te plaatsen met zes nestplekken, op een hoogte van tenminste drie meter. U hebt niet aangegeven of deze nestkasten worden verwijderd.

Als permanente mitigatie worden vogelvides toegepast. Tijdens de renovatie worden op de daken van de betreffende vier woningen over de volle breedte, aan de voor- en achterzijde, vogelvide geplaatst. Dit betekent in totaal 4 x 13 meter = 52 meter.

B1.2.2 Toetsing van de effectbeoordeling

Door het renovatieproject worden twee verblijfplaatsen van de huismus vernietigd. Voor de huismus geldt geen vrijstelling, er is een ontheffing noodzakelijk.

Voor de huismus worden voorafgaand aan de werkzaamheden tijdelijke nestkasten aangeboden. De kasten worden geplaatst op een hoogte van 3 meter. Daarnaast dient u bij het plaatsen van de kasten met meer factoren rekening te houden. Deze hebben wij in voorschrift 5 opgenomen. U geeft aan de kasten voor 1 december 2019 te zullen plaatsen. U hebt niet aangegeven wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd. Volgens het kennisdocument huismus geldt een gewenningstijd van circa 3 maanden. Werkzaamheden (dat is inclusief ongeschikt maken) zijn dan toegestaan vanaf 1 maart. Dat geeft een beperkte periode voor het ongeschikt maken, aangezien vanaf 15 maart (of eerder bij gunstige weersomstandigheden) de broedperiode van de huismus al begint. Bij het uitvoeren van de werkzaamheden dient u rekening te houden met de gevoelige periode(n) van de huismus. Naast het voortplantingsseizoen zijn ook aaneengesloten vorstperioden van minimaal drie dagen (met overdag temperaturen lager dan 0 graden Celsius) in de periode december tot en met februari kwetsbare perioden. Ook in die periode kan niet gewerkt worden, tenzij de nestlocaties voorafgaand aan deze kwetsbare periode ongeschikt zijn gemaakt (en de kasten tijdig zijn geplaatst, dus voor 1 september 2019). We nemen een voorschrift op waarin wordt gevraagd de wijze van ongeschikt maken zorgvuldig te documenteren en in het logboek vast te leggen.

U maakt de verblijfplaatsen ongeschikt met vogelkammen. Het afsluiten van verblijfplaatsen is in beginsel een goede methode om deze ongeschikt te maken, mits deze zorgvuldig wordt uitgevoerd. Het is van belang dat alle openingen voor de huismus worden afgesloten, en dat geen huismussen worden ingesloten.

Als permanente mitigatie worden vogelvides voorzien. Aangezien de vogelvides over de gehele dakrand zullen worden aangelegd, wordt voorzien in voldoende verblijfplaatsen om de twee verloren gegane verblijfplaatsen te vervangen.

De hier beschreven maatregelen in planning, tijdelijke en permanente verblijfplaatsen zijn noodzakelijk om een effect op de gunstige staat van instandhouding te voorkomen. Daarom leggen wij deze maatregelen vast in de voorschriften, onder soortspecifiek, de huismus.

Conclusie toetsing

Door de werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van huismus verloren gaan. Hiervoor is ontheffing nodig. Er worden voldoende maatregelen genomen.

In de volgende paragrafen toetsen wij of de ontheffing op basis van de wet verleend kan worden.

B1.3 Alternatieven voor realisatie van het project

B1.3.1 Alternatievenafweging in de aanvraag

De renovatie is locatiegebonden. Er is er geen ander alternatief voor de renovatie dan de woningen te laten verkrotten. De werkzaamheden, de vervanging van de dakpannen en het dakbeschot in het bijzonder, zijn nu nodig. Veel pannen zijn in slechte staat of reeds kapot. Het dakbeschot is hierdoor plaatselijk weggerot en moet op die plekken vervangen worden. Verder uitstel doet nog meer van die plekken ontstaan en verhoogt de kosten. De pannen zijn versleten. Daarnaast vindt isolatie plaats.

De dakpannen van de huizen met nesten van de huismus worden vanwege de aanwezigheid van de betreffende nesten niet tijdens het broedseizoen vervangen. Ook wordt ruim van tevoren alternatieve nestgelegenheid aangeboden.

B1.3.2 Toetsing van de alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat u de mogelijke alternatieven voldoende hebt afgewogen. De woningen zijn in zodanige staat dat onderhoud noodzakelijk is. U hebt de wijze van uitvoering en planning afgestemd op de huismus.

B1.4 Wettelijk belang van het project

B1.4.1 Motivatie wettelijk belang in de aanvraag

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

De algehele staat van de daken is matig tot slecht. Op meerdere plekken is geconstateerd dat dakvlakken verrot zijn en schimmel vertonen. Dit heeft een negatieve invloed op het binnenklimaat. Tevens zijn de dakpannen in slechte staat. Deze beginnen te schilferen met als gevolg lekkages, waardoor ook meer vocht in de woning komt.

Het aanbrengen van de isolerende dakplaten en isolatie van de spouw zal een positieve invloed hebben op het klimaat binnen in de woning. Omdat er een isolatieplaat met een hoge Rc waarde wordt toegepast zal dit voor een aanzienlijke vermindering van het energiegebruik zorgen.

Isoleren is ventileren. In alle woningen wordt mechanische ventilatie aangebracht. Ook dit is bevorderlijk voor het binnenklimaat.

Door het uitvoeren van de werkzaamheden zal de CO₂-reductie van deze woningen aanzienlijk zijn. De ingreep zorgt ten opzichte van sloop en nieuwbouw voor betaalbare huurwoningen. De totale woonlasten (huur en energiekosten) zullen verminderen.

Hoewel op dit moment geen asbestinventarisatie beschikbaar is, bevinden zich in de woningen bekende asbestonderdelen die verwijderd moeten worden. De sandwichpanelen die als borstwering onder de kozijnen dienen zijn asbesthoudend. In de voorbereiding worden hier asbestinventarisaties op woning niveau uitgevoerd.

B1.4.2 Toetsing aan wettelijk belang

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond. Een vochtig binnenklimaat kan zorgen voor gezondheidsklachten. Onderhoud en isolatie kunnen dit grotendeels tegengaan. De CO₂-reductie en de kosten zijn echter voor het aspect volksgezondheid niet relevant.

B1.5 Beoordeling staat van instandhouding

De huismus staat op de rode lijst. De Nederlandse populatie bedroeg ooit meer dan 1 miljoen individuen, is sedert 1980 gehalveerd, maar lijkt sinds 2000 te stabiliseren. Er zijn geen gegevens over de aantallenfluctuaties in Blokzijl. De populatie is tamelijk klein (volgens de aanvraag circa 20 exemplaren) waardoor ook het verdwijnen van enkele nestplaatsen een invloed kan hebben op de staat van instandhouding. Door de mitigatie blijft er voldoende nestgelegenheid voor de huismus bestaan. Hierdoor is er geen inbreuk op de lokale stand van instandhouding.

B1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb¹⁶ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging.

Wij zien geen aanleiding om de gevraagde ontheffing te weigeren op basis van art. 1.10, derde lid Wnb.

B1.7 Eindconclusie toetsing

¹⁶ Wnb, artikel 1.10, derde lid.

De gevraagde ontheffing van de verbodsbepalingen voor de huismus kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soort worden niet aangetast. Er is geen andere bevredigende oplossing voor handen waarbij minder effecten op de beschermde soort optreden. Er is een wettelijk belang aanwezig om de negatieve effecten op de betrokken soorten te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

B1.8 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb¹⁷. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

C Slotconclusie

Er zijn geen belemmeringen om de aangevraagde ontheffing voor huismus in verband met de renovatie van woningen voor de locatie Beatrixstraat 18, 20, 22 en 24 te Blokzijl te verlenen. Om de bescherming van natuurwaarden zo goed mogelijk te borgen zijn aan de ontheffing voorschriften verbonden.

¹⁷ Art. 1.11, eerste en tweede lid